AZTAG
JOURNAL QUOTIDIEN ARMÉN.
B. P. 587
BEYROUTH, Liban
Directeur-Propriétaire
HAIG BALIAN

ԳՆԵՐԸ
ՍԻՐԻԻՈ տար. 550, վեցամսեայ 300 Ս. Դ.
ԱՐՏԱՍԱՀՄ. տարի 7, վեցամսեայ 4 տոլար

ԱԶԴԱԿ

ՕՐԱԹԵՐԹ
ԱԶԳԱՅԻՆ, ՔԱՂԱՔԱԿԱՆ, ԳՐԱԿԱՆ ԵՒ ՏՆՏԵՍԱԳԻՏԱԿԱՆ

ازتـــاك
جريدة سياسية ادبية اقتصادية عمة

ՀԻՆԳՇԱԲԹԻ ՅՈՒՆՈՒԱՐ 1933 | 19 | ԶԵՌՔԷ ՀԱՍՊ 2.50 Ս.Դ.

Ջ. ՏԱՐԻ | Ամեն առաւոտ պէտք է բնել բերթիս տեղեկութիւնը հասցէին | Տեղեկ — Խմբագիր՝ ՀԱՅԿ ՊԱԼԵԱՆ | Չհրատարակուած նեռագիրները չեն վերադարձուիր | Թիւ 229 (806)

ԽՄԲԱԳՐԱԿԱՆ

ՀԱՆՐԱՅԻՆ ՊԱՐՏՔԵՐԸ

Մեր խօսքը հանգուցեալ Օսմանեան կայսրութեան կողմէ իր ժառանգորդներուն թողուած պարտքի մասին է։

Սուլթաններու ամենահին օրերէն սկսեալ մինչեւ Իթթիհատի յեղափոխութիւնը, ամբողջ Օսմանեան կայսրութեան տնտեսութիւնը մէկ կողոպուտ և աւար սփռուած էր և իւրաքանչիւր իշխանաւոր, սկսած Եըլտըզի գահակալներէն մինչեւ գաւառներու կուսակալներն ու կառավարիչները պետական գանձն ու հարստութիւնները սեփական կալուած դարձուցած էին։ Մայրաքաղաքէն մինչեւ հարաւային սահմանի ամիսներու ճամբորդութեան կը կարօտէր և յաճախ, ձմրան երկարատեւ եղանակին հետեւանքով, ամիսներ կառավարութեան յարաբերութիւնները խզուած կը մնար Արեւելեան նահանգներու հետ։

Պետական հակակշիռ ոչ հնարաւոր էր և ոչ ալ հակակշռող գոյութիւն ունէր։ Ի ծնէ ծոյլ և պղերգ, քիւրդը, անընդունակ էր ստեղծելու և արտադրելու ընդարձակ տարածութիւն մը և կոյս ու բերրի անտառներ ու հարստութիւններ, բաղդի նպաստաւոր դարձուածքով մը իր ճանկերուն մէջ ինկած, քիւրդը չէր գիտեր անոնց օգտագործումն ու մշակումը, չնորհիւ իր յետամնացութեան։ Կազմուածուած բանակ, անօթի ու մերկ զինուորներ, 5—6 ամիս թոշակ չստացող պաշտօնեաներ, ահա պատկերը Օսմանեան կայսրութեան նիւթական վիճակին։

Սուլթանները սակայն, երկրէն լիազօր գահակալները և աստուածընտիր առաջնորդները, չէին ազդուեր պետական գանձի այդ վիճակէն. մեծ տոկոսներով անվերջ վերաքաւութիւններ կը կնքէին եւրոպական ազրութիւններէն, Եըլտըզի գեղխութիւնները շարունակելու և իրենց ստուերաթիւ նաժիշտները ադամանդէ ապարանջաններով և թանկարժէք ֆոնարեղէններով զարդարելու համար։

Այսպէս, ուրիշ, երբ այս աշխարհին հրաժեշտ կուտար Օսմ. կայսրութիւնը, իր ժառանգորդներուն կը ձգէր 161 միլիոն 500,000 ոսկիի պարտք մը։ Հետեւաբար, երբ ժառանգորդներ կը բաժնուէին երկիրն ու անոր հարստութիւնները իրենց միջեւ, նախկին պարտասանջները։ Եւ Լոզանի խորհրդաժողովը առաջին անգամ, 47րդ յոդուածով որոշեց Օսմանեան պարտքերու համեմատական բաժանումը իր ժառանգորդներուն միջեւ։ Պարտապանջները այդ որոշումին վրայ իրենց գիտցած եղանակով կատարեցին բաժանումը և 1925ին Պ. Պօրէլ, որ դատաւոր նշանակուած էր այդ բաժանման համար, հետեւեալ համեմատութեամբ կարգադրեց. Հարիւրին 62 Թիւրքիա (Ֆէժալական), 10.57 Ծունպատան, 5.25 Սերպիա, 8.17 Սիւրիա և Լիբանան, 3.96 Իրաք, 2.47 Պաղեստին, 1.63 Պուլկարիա, 1.57 Արեւմուտքը, 0.23 Իտալիա, 3.90 արաբական տէրութիւններ։

Այս բաժանման համաձայն, Ֆէժալական Թիւրքիոյ բաժինը կ'ըլլար 107 միլիոն 500.000 ոսկի։ Լոզանի Թիւրք պատուիրակները ընդունած էին այս կարգադրութիւնը և ստորագրած համաձայնագիրը։

Շատ չանցած սակայն, չփոցած Թիւրքիան, սկսաւ գանգատիլ այդ կարգադրութեան դէմ, յայտնելով վճարման անկարելիութիւնները և տնտեսական հնարաւորութիւններուն տկարութիւնը։

Առաջին մասնավճարն իսկ չի յանձնած, 1928ին, յայտնեցաւ նոր համաձայնագիր մը ստորագրել պարտատէր տէրութեանց հետ և իր պարտքի գումարէն կրցաւ վերցնել տալ մօտ 100 միլիոն ոսկի։

Ինչպէ՞ս տեղի ունեցաւ այդ վերչը։

1925ի համաձայնագրի տրամադրութեանց համաձայն Թիւրքիան 107 միլիոն 500.000 ոսկին, որուշուած ժամանակաշրջանին մասնավճարներով վճարելու պայմանաւ պարտատէրներուն պէտք էր յանձնէր 285 միլիոն ոսկի, այսինքն 60 տարուան միջոցին 177 միլիոն ոսկիի մօտ տոկոս մը բարդուելով պարտքի բուն գումարին վրայ։ 1928ի համաձայնութեամբ 285 միլիոնը կը վերչուէր 188 միլիոն ոսկիի և հետեւեալ պայմաններով։

Առաջին ութը տարիներու ընթացքին Թիւրքիան տարեկան երկու միլիոն ոսկի պիտի վճարէր։ Ապէ վերչ 5 տարի տարեկան 2.5 միլիոն, վերջը 8 տարի 3ական միլիոն, իսկ 41 տարի ալ 3.400.000 ական ոսկի։ Այսինքն Թիւրքիան 1928էն սկսեալ մինչեւ 62 տարի պիտի վճարէր 188 միլիոն ոսկի։

Սակայն, Թիւրքիան չյարգեց նաև այս համաձայնագիրը։ Ոչ 1925ի համաձայնագրով որոշուած մասնավճարը և ոչ ալ 1928ի համաձայնագրին պարտադրած մասնավճարը յանձնեց պարտատէր տէրութեանց։ Միւս բոլոր ժառանգորդ տէրութիւնները, անտեսանելէ աւելի վատ դրութեան մէջ, երբ կը յարգէին իրենց յանձնառութիւնները և կանոնաւորապէս կը վճարէին իրենց ինկած բաժիննները, այդ դժբաղդութեան բուն պատասխանատուն և սուլթաններու յաջորդ սերունդը, այսօրուան քէմալական Թիւրքիան սանձիմ մ'իսկ չէր վճարեր։

«Ձունիմ, չեմ կրնար տալ» կը պատասխանէ ամէն անգամին քէմալական կառավարութիւնը։

Իսկ հիմա նոր յաղթանակի մը շունգալից արձագանգը կըլլան Թիւրք Թերթեր։ Ֆէժալական վարիչները յաղոցած են նոր կարգադրութիւն մը ընել օսմանեան պարտքերու շուրջ, Փարիզի մէջ։ Համաձայ այդ նոր կարգադրութեան Թուրքիոյ վճարելիք պարտքը անհամեմատօրէն զեղչուած է։ 50 տարի ժամանակամիջոցի մը համար Թիւրքիան տարեկան 700,000 ոսկի պիտի վճարէ օսմ. պարտքերու հաշոյին։

Սակայն ո՞վ կ'երաշխաւորէ որ Թիւրքիան այս վերջին կարգադրութիւնը պիտի յարգէ, և տարի մը վերջ դարձեալ փոփոխութիւն պիտի չի պահանջէ։

ՀԱՅԵՐԸ ԼԻԲԱՆԱՆԻ ՄԷՋ

ԵՐԵՒԵԼԻ ՀԱՅ ՄԸ

Ճարտար բժիշկ մը եւ հմուտ գիտուն մը էր Յովհաննէս Վարդապետ։ Մայրենի լեզուին չափ ծանօթ էր անգլիերէնի և արաբերէնին։ Արաբերէնը ուսած ըլլալով մեծ գրագէտ նկատի էլ եղած է, կատարելագործած էր այս լեզուն։ Ո՛չ իսուսածքէն, և ո՛չ ալ գրուածքներէն ամենակարող արաբագէտն իսկ կրնար կասկածիլ որ ան օտարական մըն էր։ Նոյնն էր անգլիերէն լեզուի հմուտ թիւնը։ Օտարականի նմանող իր արտաքին երեւոյթով երբ անգլիերէն խօսէր, ճշմարիտ անգլիացիի մը ազատուրիւնը կը Թողուր բացի ասանցմէ, բժիշկ Յովհաննէս Վարդապետ գիտեր Ֆրանսերէն, Թիւրքերէն, յունարէն, լատիներէն, և երբայերէն։

Գալով մեզ հետաքրքրող կէտին թէ հայերէն ալ գիտե՞ր, պատասխանը գժբախտաբար չատ ալ քաղցրակեան չէ։ Դիտնալու հարցուփորձեր րլլի հասկնալու համար թէ արդեօք հայերէն գիտե՞ր և մեր լեզուով յօդուածներ կամ գիրքեր գրե՞ծ էր։ Այս հարցումին պատասխանը ամէն կողմէն «ոչ» եղաւ։ Բայց այս չի նշանակեր թէ բժիշկը դադրած էր հայ րլլալէ, կամ հայով հետաքրքրուելէ։ Ցետոյ պիտի տեսնենք որ քնաւ իր առհասարակ ծոգուսը քաղարկելու առթին արտքը չէ գործած։

Ինչպէս գանակի, նոյնպէս գրչի հետս եղող բժիշկը սկսաւ գրչով խաղալ չ՚ա կանուխէն, և չի դադրեցաւ մինչ՚ խոր ծերութիւն։ Գրած է բազմաթիւ անգլիերէն և արաբերէն յօդուածներ տեղական և արտասահմանի թերթերուն մէջ։ Բացի այդ գրած է չատ մը գիրքեր որոնց կարեւորները հետեւեալներն են.

— Անգլիերէն՝ Ուսումնասիրութիւն Սիւրիոյ Կրօնքներու, Սուրբ գիրքի Գաուկրոները, և Արաբական Իմաստասիրութիւն։ Արաբերէն՝ Խասագիբ Մարդկային Մարմնի կազմախոսութեան, Խասագիբ Բնախօսութեան, և Տաճ Բժիշկ, չատ կարեւոր և գործնական գիրքը, որմէ գրեթէ ամէն տեղացի ընտանիք օրինակ մը ունի։ Ի մէջ այլոց այս գիրքը կր իսօի ժաքրութեան կարեւորութեան կարեւորութեան վրայ, որէ պարագայ ակ ի՞նչ պէտք է ընել բժիշկին գալէն առաջ, և ամենակարեւորը՝ ինչպէ՞ս բուժուիլ առանց դեղի։ չի մոռնանք ըսելու թէ ժամանակին չատ մեծ ծառայութիւն մատուցած է բժիշկը Ամերիկեան Համալսարանին։ Այն ժամանակ դեռ չկարծրները անգլիերէնի մէջ կարող չըլլալնուն, դասախոսութիւնները արաբերէն լեզուով կ'ըլլային։ Ետեզ բժիշկը ստիպուած էր արաբերէնի թարգմանել բոլոր անգլիերէնով դասատուած գիրքերը։

Իր բժշկութեան և բուժելու հանճարը անպերազանցելի էր։ Վարդապետ անունը գրուժանքի հոմանիշ եղած էր։ Ով որ իրեն կը դիմէր, չատ քիչ բացառութեամբ, անպայման կ'ապաքինէր։ Տարօրինակ ուժ մը ունէր, խորհրդափնց զօրութիւն մը որ կարծես մարդը կը մագնիսացնէր։ Յօսուածքը հայրական գորովալի չեչտով մը զեղուն, ակամայ հիւանդը իրեն կը կապէր։ Շատերուն մարմնական բժիշկ մը ըլլալէ առաջ՝ հոգեկան առողջութեան բժիշկ մը եղաւ։ Նեղսրտօրէն չէ որ քարսզեց Սբ. Գիրքը։ Ճառերը դիւրըմբռնելի լեզուով մը կը խօսէր, առանց զլանալու լուսաբանութիւններ տալու իր գրուածքները նաև նոյն դրոյմը ունէին — միչտ խորհրդափնց իմաստով, բայց պարզ և դիւրամարսելի։

Աչակերտութեան կուռքը եղաւ, ի մասնաւորի իր աչակերտներուն։ Բացառիկապէս կը պաչտէին զինք։ Փրոֆէսօր Ղուրպան, իր աչակերտներէն մին, այսպէս կ'ըսէ. «Ճարմանալի էր մեր սէրը իրեն հանդէպ։ Ճանի բաղկանար այնքան կը սիրէինք զինք, քանի մեզ ասաէր, այնքան աչակերտասիրտի կապերը կ'ամրապնդուէին, որովհետեւ գիտէինք որ օրասնց չէր որ աչակերտներու միջև զինք «սուրբ հոգի» կր կոչէինք։ Երբ մէկը իր դասը չի գիտնար կը հարցնէր արդեօք թէ չէր սերտած, թէ չէր հասկցած։ Եւ աչակերտին կը մնար ըսել թէ որն էր։ Այս ըսելով քնաւ մի խորհիր որ թուլամորթ ուսուցիչ մըն էր։ Ընդհակառակը։ Իր սաւերն իսկ հերիք էր ազմկարարներու խաւար մը պապանցումի մատնելու։ Անգամ մը դասը դժուար էր և մենք բոլորս միասնաբար որոշեցինք այդ մասնաւոր դասատուին չերթալ։ Ի մեծ զարմանք աչակերտներուս, յաջորդ օրն իսկ մեզի ցուցց երկուքական զէրօները որ իւրաքանչիւրիս առած էր։ Բարութեան չափը անսահման էր։ Տիպար մարդ մըն էր։ Ճշմարիտը իսօելով, այժմ ո՛չ սիւրիացիներու և ո՛չ ալ հայերու մէջ այնոր պէս մէկը կայ։ Ամէն տեսակէտ կատարեալ մարդ մըն էր։ Երանի թէ գիտնայի որ սարրներ յետոյ (անշուշտ ժամանակին իր կենսագրութիւնը չատ մը գրողներուն) մէկը իր կեանքով պիտի հետաքրքրուէր, գիրքեր լեցնելու նիւթեր կը պահէի»։

Եւ այսպէս կէս ժամէ աւելի փրոֆէսօր Ղուրպան խօսեցաւ այս հայուն մասին ներքողելով անոր առաքինութիւնները։

Չարմանալի է որ այսքան հմուտ մէկը, մարմնի մեն մի կիղը և նեարդը քան առ քան գիտցող մը թերութենէ մը կը տառապէր, եթէ երբեք կրնանք նըկատել այս կարեւորութիւն ներկայացնող պակաս մը։ Ինաւ չէր կրնար իր աչակերտներուն անունը յիչել։ Այժմ պէտքը ներկայանալուն ժամրակրկիտ կերպով կը հարցուփորձէր աչակերտը քիկուղ թէ այս վերջինը իրեն հետ ամենայատ մնացած մէկը ըլլար։ Նախորինակ դէպք մը կը պատահի փրոֆէսօր Ղուրպանին։ Երեք տարի իրեն աչակերտեալ ըլլայ, օր մը Համալսարանին հիւանդանոցը կ'երթայ բժշկական քննութեան մը համար։ Մեծ կ'ըլլայ զարմանքը երբ մեր բժիշկը կը սկսի օտարական մը ուղղութիւնը հարցումներ ընել։ Կատակաբանելու համար Պ. Ղուրպան կ'ըսէ թէ երեք տարիներու ժամանակ չըլնար որ ինք զինք ճանչցնելու համար, ուրեմն պիտի ըլլար զանոնք կրկնելու։

ՍԻՍԱԿ ՎԱՐԴԱՊԵՏԵԱՆ

(2) (Շար.)

Ինչպէս ըսած էինք, Թիւրքիան վարժուած չէ տալու. ան սնած է ու մեծցած աւարով ու կողոպուտով։ Միևնոյնը պիտի պատահի վարդը, երբ կարգը կուգայ վճարելու վերջին համաձայնութեամբ ընդունուած մասնավճարը։

Եւ երեք անգամ միևնոյն առարկութիւններուն տեղի տուող եւ բուն պարտքին հաղիւ մէկ քսաներորդը ի վերջոյ ընդունող պարտատէր տէրութիւնները, վաղը պիտի կրկին նաև այսօրուան ընդունուած գումարը։

Վերյատկէս օսմանեան պարտքերուն բուն տէրը և պատասխանատուն՝ ինքը Թիւրք ազգը դերծ պիտի ՃԱՅ այդ պարտքէն։

Մինչ միւս տէրութիւնները, որոնք նուազ յանցաւոր են օսմանեան սուլթաններու մեղքերուն և կուտակուած լեռնանման պարտքերու համար պիտի ստիպուին վճարել ամէն տարի իրենց մասնավճարները կանոնաւորապէս։

Ահա Լիբանան ու Սիւրիա տարիներէ ի վեր համաձայն Լոզանի կարգադրութեանց կը վճարեն իրենց բաժիննները։

1932 - 1933

Մշուշ պատած էր 1931ին։ Մշուշ՝ քաղաքական անառնական և բնկճուիչ։

Մշուշը թանձրացաւ 1932ի ընթացքին, յոյսի և խաւարի սրընթաց էջերով։ Եւ ահա տարին կր փակենք համատարած և անթափանցելի ամպոյս կոյտերու ծանրութեան տակ։

1914ին, աւելի դիւրին էր նախատեսել դէպքերու ընթացքը, քան այսօր։

Աչխարհատարած պատերազմը, իր լեռնակուտակ դաչնագիրներով, աւելի ծանր մժնոլորտ ստեղծեց, աւելի անաւոր կնճիռներ և աւելի վտանգաւոր պայթուցիկներ պատրաստեց, քան եղած է ո՛ր և է տեղն։ Բովանդակ աչխարհը կր տքայ քաժնելի ժզուտանջի մը տակ, որ բազպատիանի հրէշի մը պէս կր րրզջայ, կր քամէ անոր կենսատիկ երակները, և կր սպառնայ վերի վայր չրչկի դարաւոր հաստատութիւններ։

Արգարև, ժարդկութեան հոգին երբեք այնքան խռոված չէր որքան այսօր։

Եւ երբեք այնքան սուր կերպով մէջտեղ գրուած չէր վիժովիչ հարցը,—պատերա՞զմ թէ խաղաղութիւն։

Պատերազմէն 18 տարի յետոյ, պատերազմին անէծքն է որ կը խլրտի երկիր, ինչպէս ժարած հրաբուխ մը։

Դժգոհ են և անհամբեր՝ պատերազմները։ Դժգոհ են յաղթականները։ Դժգոհ են ապաւորչեն ցղացդիր բազմութիւնները։

Նախ, տչխարհը կորսնցուցած է իր անհատական բարօրութիւնը։ Այլ եւս հեռաւոր յիչատակի մը ապահովութիւնը կը գործեն առաւօտեան տարիները։

Մէկ տարիէն միւսը, տնտեսական ապահովութիւնը մնացած է փեի հաւասարութիւններ տեսցնալ որ, այսօր աւելի քան երբեսն միւրին աչխատաւոր ձեռքեր նպաստ, ապրուստի ժուկոյս միճակին են հասեր։ Երբեսն միւրին՝ հաժաձայն պետական—պաշտօնական միճակագրութեանց։ Մինչդեռ տասնապատիկ աւելի տհաւոր հաւեժատութիւն մը կը կազմեն անգիր Թշուառութեանց փատերը, ոչ միայն գառամեալ ներսպայի պղտոտաներուն վրայ, այլ և բրիտատարդ և ոսկեցնցուղ Ամերիկայի մէջ։

Վկայ՝ «անօթութեան արշաւները», որ արդէն սոսկալի դէպքերու կարգն են անցած, և որոնք նոյնքան կը սպառնան պետութիւններու ապահովութեան, որքան քաղաքական կամ զինուորական դաւերն ու բռնատութիւնները։

— Անօթի՞ ենք. հա՛ց, հա՛ց կամ աչխատանք։

Ոչ մէկ տեղ անօթութեան ազատակր չէ հնչած այսքան ծաւալուն, այսքան ղղրդագին և սպառնալից։

Ի՞նչ ըսած որ, անօթութիւնը, ամէն քանէ առաջ, կը սրէ դասակարգային գիտակցութիւնը։ Կը խորացնէ անչրպէտ ունևորին և չունևորին միչև, փորելով հիմերը հասատատուած կարգ ու սարքին։

Մտանաւանդ որ ամէն երկրի մէջ ալ, անթիներու անհամար բանակին առաջին չարքերը կը կազմեն նախկին պատերազմիկները, յաղթական թէ պարտեալ։

Անգլիոյ, Ամերիկայի և Ռուսաստանի մէջ—երեքն ալ յաղթական—ճակատներէն էին որ գլուխ անցան քաղցրացուներուն։ Ու նաև անոնք զարձան առաջին զոհերը ոսոխականաց հետապնդումներուն, խրճիթի կամ հրապարի հարուածներուն։ Կառավարութիւնները նոր զինուորներ արձակեցին պատերազմէն պարտուած, անկար եւ հաչմանդամ զինուորներուն կամ անոնց ընտանիքներուն դէմ, գնդացիրներով և ահաբեկման այլազան միջոցներով։ Ինչպէս պատերազմի դաչտին վրայ...

Եւ եթէ, այս անողոք քաղաքակրթութեան հետեանքով, իւրաքանչիւր երկրի մէջ կր ծաւալի դասակարգային գիտակցութիւնը, միւս կողմէ արկածային տեղութիւն մը կր խմորուի երկիրէ երկիր և ազգէ ազգ։

Ֆրանսան յաղթող չնորհիւ Անգլիոյ և Ամերիկայի։ Բայց Ֆրանսայի ժողովուրդը այսօր աւելի կատաղութեամբ լեցուած է երկուքին ալ դէմ, անոնց վերագրելով բազմազան դժբախտութիւններ։ Որովհետեւ, «յաղթական» երկիրը ստիպուած է կարել երկուքուկէս միլիոն նախկին պատերազմիկներու պատառ մր հացը, վճարելու համար զինակիրներուն պարտքի տոկոսները։

Գերմանիոյ վեցսկէս միլիոն գործազուրկները անթեղով հանգերձ ներքին՝ դասակարգային թշնամին, ակռայ կը ճմռտեն հարևանին՝ յաղթական ֆերմանիոյ դէմ, իբրև ուղղակի պատասխանատու իրենց անասելի թշուառութեան։

Միւս կողմէ, երկու հակառակ հոսանքներ, բոլշևիզմն ու ֆաչիզմը նոր խրամատներ կը բանան ժողովուրդներու յարաբերութեանց ինչպէս իւրաքանչիւր երկրի ազնուականներուն մէջ։

***

Աւելցուցէք, այս խորութիւններուն վրայ, քաղաքական հակասութիւններն ու պատերազմի հաչուեյարդարին խոր վէրքերը։

Ո՛չ մէկ տեղ այնքան սերկապատրանց խայտառակութեամբ երեսն ելած էր պատերազմի դաչնագիրներուն թշուառութիւնը, որքան 1932ին։

Անցնող տարուան ընթացքին էր որ, ի դիմաց բոլոր պարտաւներուն, Գերմանիան աւելի և աւելի չեչտեց Վերսալի կապանքները խորտակելու կամքը։

Իր վերջին քանակէտը—ռազմատիճանութեանց իրաւունքներու հաւասարութիւն—սանձանուած է ճակատագրական հարուածը իջեցնելու պատերազմական դաչնագիրներուն, քանի որ արդէն թաղուած կը համարուի հաւասարութիւնը։

Եւ զարմանալի չէ որ յաղթականները, բազմաթիւ ծանուցագիրներ փոխանակելէ յետոյ, հակադրութեան մեղի ասլ, վերջին պահուն, Գերմանիոյ վճռական յայտարարութեանց առջև։

Տակաւին ճչտուած չէ իրաւահաւասարութեան խնդիրը։ բայց, երեք յաղթական պետութիւններ հաժաձայնած են միմիայն բանակի մը վրայ, որ լեռյն, սկզբունքով կընդունի Գերմանիոյ պահանջը։

Մնացեալը պիտի լուծի զինաթափութեան խորհրդաժողովին մէջ, որ ուրիշ մէկ երեան է աչխարհաւեր ոգերեգութեան։

1899ին ի վեր (Լա Հէյ) օդային վրան է այս խնդիրը,—զինաթափութիւն։ Բայց կրնա՞յ հաչուել այդ օրէն ասդին պլթած պատերազմները,—անչուչտ յանուն արդարութեան և խաղաղութեան...

Ի՞նչքան գաներ փլան, արցունքներ ցիր ու ցան եղան և արքաներ գործազրկութեան դատապարտութեան այդ օրէն ի վեր։ Եւ սակայն, զինաթափութիւնը բաղձանք մըն է սակաւին։ Թէ ոչ նոր դաւ մը՝ մրցակիցը կողէն զարնելու։

Զինաթափութեան ո՛ր և է փորձ, առանց դաչնագիրներու վերաքննութեան թերևս հաճոյք պատճառէ խաղաղասէրներուն, բայց չի կրնար փրկել խաղաղութիւնը։

Այսօրուան պայմաններուն մէջ, անհրաժեչտ է նախ վերահաստատել հոգիներու խաղաղութիւնը։ Այն ինչ որ կը կոչեն գաղտնական զինաթափութիւն։

Իսկ այդ հրաչքին կարելի՞ է հաւատալ, երբ երկիւան պատերազմները աւելի հատաքած և ըմբռնաւած են, երբ գաչնագիրները կեղծին, կը ձեղքուին բազմազան գաղտնաժողովներով, երբ ամբողջ ժողովուրդներ կը խեղդուին և ուրիշներ կը լզլլան անարգար, անընական առնմաններու մէջ, և դեռ ուրիչներ կը ծիլերին ի սիրեւս աչխարհի, ափ մը հողի կարօտէն։

Եւ երբ, միլիոններ ու միլիոններ—ամբողջ երկիրներ և ժնդովուրդներ—կը խլրտին ու կը գալարուին ի խնդիր հացի...

Բարոյական զինաթափութե՞ան պատգոյց է թէ հոգեկան չլացման, մըռմռափութեան և փոխադարձ կասկածաժութեան, երբ տարի մըն ալ տահիճ զինաթափութեան ձեռնարկին վրա, առանց գործնական ելքի։ Միայն և միայն նախնական, ժամանագրական քննութիւններով։ Քննութիւններ ուր մէկուն ծրագիրը կը ժխտէ միւսը, ուր մէկ օրէն միւսը նոր քար մը կը ձգէ անիւներուն մէջ։

(Շար.) «ԴՐՕՇԱԿ»

ՎԱՍԱԿ

(ՏԻԿ. ՋԱՄԱԼԵԼԱՍՏՈՒՐ)

ՏՊԱԳՈՒԹԻՒՆ ԵՒ ԲԱՆԱՍՏԵՂԾՈՒԹԻՒՆ

ԻՐ ԵՒՐՈՊԱԿԱՆ ԵՒ ԱՄԵՐԻԿԵԱՆ ՄԱՄՈՒԼՆԵՐՈՎ

Տպագրութեան եւ հրատարակութեան Վիճակագրական Ծանօթութիւններ

Ներկայ աշխատութիւնս, որուն նպատակն է ցոյց տալ տպագրութեան, գրականութեան եւ մամուլին ներկայ վիճակը, կը բաղկանայ երեք մասերէ. առաջին մասին մէջ կը տրուին տպագրութեան վիճակագրական տուեալներ, երկրորդ մասին մէջ՝ գրականութեան, իսկ երրորդ մասին մէջ՝ մամուլին վերաբերեալ տուեալներ։ Ամէն մասի սկիզբը տրուած է ընդհանուր ակնարկ մը, որ կը ներկայացնէ տուեալներուն ամփոփումը։ Ապա կու գան մանրամասն տուեալները։

Ներկայ աշխատութեան համար գործածուած նիւթերը ես հաւաքած եմ տարիներու ընթացքին, ինչպէս նաեւ ուրիշներէ ստացած եմ։ Ասոնցմէ ոմանք ինծի տրամադրուած են անձնական նամակներով, ոմանք ալ՝ տարբեր հրատարակութիւններէ։ Ասոնցմէ ամենէն կարեւորները կը յիշեմ հոս։

Ռուսական կողմէն՝ Ռուսական Կայսրութեան Վիճակագրական Ժամանակագրութիւնը (Статистическій Временникъ Россійской Имперіи), որ կը հրատարակուի Ներքին Գործոց Նախարարութեան Կեդրոնական Վիճակագրական Կոմիտէին կողմէ։ Ասոր մէջ կը գտնուին տարեկան տուեալներ տպագրութեան եւ գրականութեան վերաբերեալ։ Ասոնցմէ զատ՝ Ռուսական Կայսրութեան Վիճակագրական Ժողովածուն (Сборникъ Статистическихъ Свѣдѣній по Россійской Имперіи), որ կը հրատարակուի նոյն

ՀԵՌԱԳԻՐՆԵՐ

Պապը Սուրբ Տարուայ բացումը կը հռչակէ
ԿԱՐԵՒՈՐ ՅՈՅՑԵՐ ՀՌՈՄԻ ՄԷՋ

Հռոմ.— Ս. Պօղոս Մեծը հիմնադիրն անդամանին ժէջ, հսկայ բազմութեան մը առջև կարդացուեցաւ Ս. Տարին հռչակող պապական կոնդակը, որ տեղի ունենալիք ցոյցերուն և ձեռնարկութեանց մանրամասնութիւնները կու տայ և կոչ կ'ընէ հաւատացեալներուն որպէսզի ուխտագնացի Հռոմն ու Պազեսթինը։

Նիստ ապաւորիչ էր կոնդակի ընթերցուժէն առաջ տեղի ունեցող արարողութիւնը։ Շրջապատուած իր մեծաւոր առաջնորդներէն և հաւատացեալներէն Ն. Սուրբ Օծութիւնը բազմած էր Դահի սրահին ժէջ։ Ն. Սրբութիւնը անձամբ ներկայացուց կոնդակը Առաքելական Դիւանագիրներու երիցագոյնին։ Ս. Պապը հեռանալէն յետոյ, մեծաւոր առաջնորդները և բոլոր հոգեւորականութիւնը թափօր ժը կազմելով անդամանը գացին, ուր խոտն բազմութեան ժը առջև կոնդակը կարդացուեցաւ ազգ դիւանագրի կողմէ։

Կոնդակի երեք օրինակներ յանձնուեցան Արտաքին Պետին, Ս. Քոլէջ հանձնէս, Սանթա Մարիա Մաճճիօրէ և պարիսպէն դուրս գտնուող Ս. Պօղոս եկեղեցիներուն ժէջ կարդացուելու համար։

Արքայն Դուռը ժիայն Սուրբ Տարիներու առիթ կը բացուի, ուրիշ ատեն. ներ պարսպուած կը մնայ։ Պապը անձամբ նախագահեց Ս. Դրան բացումը և սակի մուրճով մը զարնելով խնդրեց իր ժուաքը։

Պապը Թոյլատրելով կոնգաքին հրատարակումը յայտարարեց Թէհհինուխային ժէջ Սուրբ Տարին խաղաղութեան և չնորհաւորուժի տարի մըն է նոյնպէս և բոլոր պարաքերու ջնջման։

Պ. Փուանքարէի առողջական վիճակը
Նախկին նախագահը ծանր վիճակի մէջ

Փարիզ.— Հանրապետութեան նախկին նախագահ Պ. Փուանքարէի առողջական վիճակը քրիթիքական է։

Կը կարծուի Թէ ներկայիս Թուլօնի ժէջ բուժուող պ. Փուանքարէ չաս ազկար է։

Փութով ժասնագէտներ կանչուեցան նշանաւոր պետական ժարդը դարմանելու համար։

Ազգ. Մեծ Ժողովը արձակուրդի մէջ

Գոլիս.— Թիւրքիոյ Ազգ. Մեծ Ժողովը երէկուընէ ի վեր մինչև ժարտ 1ար ձակուրդ ունի։

Ղազին ատանաթիասիրական չրջագայութեան մը հետևանքով Անատոլու մեկնեցաւ։

«Մաէսթրօ» Քուպէլիք մահէ կ'ազատի

Պրակա.— Ինքնաշարժի արկածի մը մէջնորին, հռչակաւոր չուէթական Քուպէլիք (Ժ. Ա. որ վերջերս նուագահանդէս մը տուած էր Պէյրութ, Ամերիկ. հետևաթարանի ժէջ)վիրաւորուելնչաս կուրծքէն։ Ինքնաշարժին ժէջ իրեն կ'ընկերանային դաշնակահար Հոլէսէք և իր անթաժան...Սթրաթի Վարիւաը որ հրաշքով ան ինաս ազատուեցաւ։

Քառասուն ժամուայ շաբաթը

Ժընև.— Հաժաժողովը քառասուն ժամուայ աչխատանքի չուրջ, այս առաւ լուսեցաւ իտալական պատուիրակը։

Թէպէտ այս հարցը առաջարկած էին իտալացիները, ոսկայն իրենց պատուիրակը պ. Օլիվէթթի կը ժտածէ Թէ այս ժիջոցը անպտուղ է հայաչխարհային տագնապը լուծելու համար։

Ան ջանաց ապացուցանել Թէ՝ 40 ժամերու հատաւսնութեան ջնջման պարագային, ապրանքներու դինը և կեանքը աւելի պիտի ոդին մինչ գործատրներու չահր պիտի նուազի։

Իտալական պատուիրակը վերջացուց ըսելով Թէ ընչազրկութիւնը չահ մը չունի ժամերու փոփոխութեան մէջ։

Խռովութիւնները Սպանիոյ մէջ
1000է աւելի ձերբակալեալներ

Մատրիտ.— Շատ ժը քաղաքներու մէջ խռովարկութիւններ կատարելով, ոսիկանութիւնը բազմաթիւ ռուժերու, զէնքեր և պայթուցիկներ գտաւ։

Պաչտօնական զեկոյց ժը կը հատատէ Թէ 1000է աւելի ձերբակալութիւններ կան։

Բազմաթիւ թերթեր ին ասակար յօդուածներ գրած լուսգանքի են. թարկուեցան։

Իչխանութիւնները կացութեան տէր են։

Մատրիտ.— Նախարարական նիստը որոչեց ապատամբական եւ պայթուցիկ նիւթեր չինելու յանցանքները արտակարգ դատարանի միջոցաւ դատել։

Նոր ծայրայեղութիւններ

Մատրիտ.— Քաղասի եւ Վիչչասի մէջ խաղաղութիւնը դեռ չէ վերահաստատուած։

Մեծ ուժեր ճամբայ հանուած են ըմբոստները զսպելու համար։

Փալանսի եւ Կրընատի մէջ նոր ծայրայեղութիւններ տեղի ունեցան։

Մատրիտի մօտ, Վալլտգասի մէջ ծայրայեղները եկեղեցի ժը կրակեցին։

Չին-Ճափոնական վէճը
Ճաբոն ոչ ժէկ միջամտութեան չի հանդուրժեր Մանչուրիոյ ժէջ

Թօքիօ.— Ճաբոնի պատերազմ. նախարարը՝ Ջօբ, Արաքի կը կրկնէ այն որոշումը Թէ Մանչուրիոյ ժէջ Ճաբոն ոչ ժէկ միջամտութեան պիտի հանդուրժէ, եւ Ազգերու Ժողովին որոշումները չեն կրնար ազդել Ճաբոնի ընթացքին վրայ։

Ջօբ. Արաքի կ'աւելցնէ Թէ Ժօհոլ Մանչուրիոյ մաս կը կազմէր եւ պիտի կըցնուի Մանչուրիոյ. միւս պետութիւններ չեն կրնար խառնուիլ Ճաբոնի ծեռք առած միջոցներուն։

Անգլիական մտահոգութիւնը

Թոքիօ.— Իրազեկ շրջանակներու ժէջ կը յայտարարուի Թէ Անգլ. դեսպանը ներկայանալով Ճաբոնի արտ. գործոց նախարարին անոր ուշադրութիւնը հրաւիրած հիւսիսային Չինաստանի ժէջ տիրող ծգտնալ կացութեան եւ անգլիական սատացուածքներուն վնասուելուն վրայ.

Միացեալ Նահանգներու ընթացքը

Նիւ Եօրք.— «Նիւ Եօրք Թայմզ» կը գրէ Թէ Մ. Նահանգները անդլիական դիմումը բաւարար համարելով՝ նոյնանման դիմում ժը չպիտէ ընեն։

«Սակայն։ կ'աւելցնէ թերթը, մինչեւ Թիէնցին—Փէքին ճաբոնական գրաւում ը մեծ ժտահոգութեամբ պիտի դիտուէր հոս.

Պետական պաշտօնեաները
Պ. Հերբնի ծրագիրներուն դէմ

Փարիզ.— Նախարարները երկու անգամ նիստ գումարեցին այսօր եւ վերջնականապէս հաստատեցին պ. Հերբնի պատրաստած պիւտճէի կազդուրման ծրագիրները։

Ջանազան նախարարութեանց ժէջ նախատեսուած խնայողութիւնները հետեւեալներն են. 650 ժիլիոն ֆր. ազգային պաշտպանութեան պիւտճէին ժէջ. 350 ժիլիոն ժիւս պիւտճէներուն ժէջ. 250 ժկլիոն պետ. պաշտօնեաներու թոշակն որ հարիւրին 2—10 կը պակսեցուի. 600 ժիլիոն քաղաքական զինուորական պաշտօնեաներու հատուցման ջնջուժը։

ՏԵՂԱԿԱՆ ԼՈՒՐԵՐ

ՀԱՅ ԳՈՐԾԱՁՈՒՐԿՆԵՐ ԿԸ ԽՈՒԺԱՏՆ ԱՌԱՋՆՈՐԴԱՐԱՆԻ Վ Ր Ա Ց
ԽԱՌՆԱԿԻՉՆԵՐՈՒ ՏԳԵՂ ԱՐԱՐՔԸ

ՈՍՏԻԿԱՆԱԿԱՆ ԿԱՐԵՒՈՐ ՈՒԺԵՐ ԱՌԱՋՆՈՐԴԱՐԱՆԻ ԱՌՋԵԻ

«Սթաճսարս Օյլ»ը գործէ կը հաճէ Հայ աշխատաւորները

Շատ ոգեղ հրեւոյթի ժը ականատես եղաճ հրէկ առաւօս։ Ագգային Առաջնորդարանի մուտքի դռան առջեւ ու ձեռք կաճգնած տասնի մօտ ոսթիկաններ, կ'արգիլէին հաւաքուող աշխատաւոր հայերու մուտքը դռնէն ներս։ Միւս կողմէ հեռագիտակ հաւաքուող աշխատաւորներ կը գրուէին եկեղեցիի օդապահակն։

Գաժմենք կատարուած ըխուր արարքը։

Առջի իրիկուն, կարգ ժը խառնակիչներու դդումով եւ 25 Սիւր. դռնեկան վարձով Ղազարոս Խաճա կոչուած հայ ժը, վրաճախագործներու ժէջ կ'սկսի պոռալ եւ ժողովուրդը հրաւիրել Առաջնորդարան, յայտնելով որ հոն անգործներուն գործ եւ անօթիներուն հաց պիտի հայթայթուի։ Իսկոյն լուրը կը տարածուի եւ հարիւրաւորներ կը պատասխանեն հետեւեալ առաւօս կանուխէն Առաջնորդարան խուժելու։ Նոյն իսկ մաս ժը ժխամբ անգործներ իրիկուընէ կը դիմեն Առաջնորդարան եւ ձաց կուզեն։

Սակայն տեղի ունեցած իրարանցումէն լուր կունենայ ոսթիկանութիւնը եւ իրիկուընէ կարեւոր ուժեր կը զրկէ վրաճախագործներ եւ Առաջնորդարան։ Ոսթիկաններ, Գօմխորի ժը գլխաւորութեամբ միչտ առաւօս կը հսկեն եւ խլրտումի տեղի չեն տար։ Միւս կողմէ խսիր հրաճանգներ կը տրուին ձգնաժ Մուխրարներուն, արգիլելու համար ամէն հաւաքոյր եւ խուժում։

Վերջապէս առաւօտուն, 400է մօտ անգործներ, տասերբ իրենց ընտանիքներով, կը հաւաքուին դէպի Առաջնորդարան տրամելու համար։ Սակայն տեսով ոսթիկաններ կը հասնին եւ կը յայտնեն գրուելի գանոնժ, առջեւը առնելով օգեղ կատակերգութեան մը։

Այս առիթէն օգտուելով բազմաթիւ անգործ եւ անօթի հայեր սկսած են Առաջնորդարան բախուիլ եւ գոռ խնդրել։ Մանաւանդ որ վերջերս «Սթաճսարս Օյլ» ընկերութեան մօտ ասխատող բազմաթիւ հայ գործատուներու արձակումը, բռնաւարներու եւ անօթիներու քիւր կրկնապատկած է։

Մեզ յստակապէս հաստատեցին որ «Սթաճսարս Օյլ»ի ձնօրհնութիւնը աւելի մեծ համեմատութեամբ հայեր սկսած է դուրս հանել իր ասխատաւորներէն, բնակտ արձակուողներուն մէջ տեղացիներ ալ կը գտնուին։

ԿԱՐԵՒՈՐ ԳՈՂՈՒԹԻՒՆ ՄԸ

Նաւահանգիստի մօտ, Ատամ՝ պանդոկը իչխատած ճամբորդուհի Լուճա Նասատիի հարիւր Օտմ. ոսկի արժէքով 2 ադամանդեայ մատանիները եւ ոսկի ապարանջանը գողցուած բլլալով ոսթիկանութեան լուր տրուեցաւ։

Ոսթիկանութիւնը՝ պանդոկին սպասաւորը՝ Պօղոս Պետոսեան վրայ կասկածելով ձերբակալեց։

ՏԱՐԱԲԱՂԴ
ՕՆՆԻԿԻ ԴԱՏԱՎԱՐՈՒԹԻՒՆԸ
ՄՈՒՐԱՏ ՃԱՊՐԻԻ ԲԱՆՏ ՊԻՏԻ ԱՌԱՋՆՈՐԴՈՒԻ

Հոլիպակն մեզ կը տեղեկացնեն որ Հաճը Մուրատ Ճապրիի տան մէջ սպանցնուող տարաբաղդ Օննիկի դաթը յառաջիկայ ամսոյն սկիզբը պիտի տեսնուի Հալէպի ենթատնտես տեսանին առջեւ։

Մեր թղթատղողներ ծանօթ են գործուած գազանային ոճիրի բոլոր մանրամասնութիւններուն։ Հակառակ եղած դիմումներուն եւ բողոքներուն, սակայն, գծբաղդաբար ցարդ կարելի չէր եղած դատավարութեան փութացումը։

Լիայոյս ենք որ այս անգամ նոր ձգձգումներու չ'ենթարկուիր դատավարութիւնը եւ արդարութիւնը հրեւան կը հանուի։ Տարաբաղդ զոհին եղբայրը, որ Ամերիկայի իր գործն ու տունը ձգած կը սպասէ արդարութեան յաղթանակին, վստահ ենք որ այս անգամ չպիտի խաբուի եւ պիտի տեսնէ ոճրագործներուն պատժուիլը։

Ինչպես գրած էինք, դատավարութեան սկսած օրը Մուրատ Ճապրի բանտ պիտի առաչնորդուի, նամանաւանդ պատժական օրինագրի տրամադրութիւններուն։

ԱՆԴՐ ՆԱՀՐԻ ԱԲԳԱՐԵԱՆ ՎԱՐԺԱՐԱՆԻ ՀԱՆԴԷՍԸ

Անցեալ կիրակի կէսօրէ վերջ տեղի ունեցաւ Անդր-Նահրի՝ Թրաս բաղամասի նորաբաց Աբգարեան վարժարանի Ամաւորի հանդէսը։

Փոխրերու կողմէ եղան տրամախօսութիւններ, հայկական պարեր, երգեր, խմբերգներ, եւ տեսամասութիւններ, ուր փոխրիկներ երեւան բերին տեսամասեներու մեծ համարձակութիւն։

Դպրոցի տնօրէն Պր. Պաղտասար Դասապետ բացման խօսքը եւ խօսեցաւ։

Ներկայ հանդիսականներ մեկնեցան լաւ տպաւորութիւններով։

ՎԱՐՁԱԿԱՆ ԿԱՐԵՒՈՐ ԲԱՐԵՆՈՐՈԳՈՒՄՆԵՐ

Իրկուաբթի օր կարեւոր գումարում մը տեղի ունեցաւ Հաճեցաբանութեան նախագահ պ. Տէպպասի, ելմտական տնօրէն Թաթիւճ պէյ Արսլանի եւ ներկայ խորհրդական պ. Փալտոնի միջեւ, վարչութեանց կողմէ ծրագրուած բարեռոգումներ ուսումնասիրելու համար, մասնաւորապէս կալուածական եւ փոսը—հեռագրական սպասարկութեանց բարեռոգումներ։ Այս գումարումէն յետոյ ան որոշմագիրներ հրատարակուեցան։

ԻՆՔՆԱՏԻՊ ՅԱՐՁԱԿՈՒՄ ՄԸ

Պալապէի օրացոյցի՝ Թալիա գիւղին մէջ իճմաթիպ յարձակում մը եւ գողութիւն մը պատահեցաւ։

Ամսոյս 15ի գիշեր, Նամիք գիւղին 4 գիճուած ասպգակներ, Մարտաթ բռնապետի Իսմայիլ Աուտան բնակարանը մտնելով, տասերբ կը վիրաւորեն, իր ալեհեր ուն ոգին եւ գորովը պիտի տիրեին։ Ամէն բանէ առաջ սիրելու եւ սիրուելու պէտք ունէր ան, եւ իր բնութիւնը հարկաւորութենէ խոնարհած՝ քամահին հաճոյքներ, խոժոռումներ յառաջ չպիտի բերէր, որոնք դատարկութեան եւ հարստութեան ծնունդ են, ամէնքը պիտի սիրէին զինքը, եւ պիտի մեծարէին։ Վերջապէս Պէաթրիս՝ հասարակ աղջիկ մը՝ կատարելապէս բարի եւ երջանիկ պիտի ըլլար։

Ընդհակառակը Քրիստին խանդավառ բնութեան մը, ընդարձակ հանճարի մը, անսահման փառասիրութեան եւ վառվռուն երեւակայութեան մը աղիտաբեր պարգեւները ստացաւ։ Այս եռանդուն գործունէութեան համար թաղաւորութիւն մը քիչ կ'ուգար, ամէն բանի քաջայայտար կ'ուգար իրգզինքը, ամէն բանը կը փափաքէր։ Իր անհուսաճելի հպարտութիւնը իրեն սկզբունք ըրած էր, եւ իր վրայ այնպիսի համարում մը ունէր՝ որ աչխարհի մէջ ամէն ինչ իրեն անարժան կը գտնէր, եւ Միլդոնի չար հրչտակին նման երկնքի եւ

ԻՆՔՆԱՇԱՐԺԵՐՈՒ
ՊՕՑՔՕԹԸ ՍԻՒՐԻՈՅ ՄԷՋ
ՆԱԽԱՐԱՐԱՑ ԽՈՐՀՈՒՐԴԸ ԿԸ ՔՆՆԷ ԿԱՑՈՒԹԻՒՆԸ

Ինչպես գրած էինք մեր նախորդ թիւով, անցած օարաթ օրուընէ իվեր ամբողջ Սիւրիոյ մէջ սկսած է քննաատրժեու պօյտօթը։ Երթեւեկը այդ պատճառաւ խզուած է երկրի բոլոր մասերուն մէջ։ Պատճառը այդ պօյտօթին, ինչպես բացատրուած էր, թնճաատրժեու վրայ դրուած զանազան տուրեերն էին։

Սիւրիոյ Նախարարաց Խորհուրդը տեսնելով որ կը տարուճակուի գործադուլը եւ որու հետեւանքով այ մեծ վրնասներու եւ դժուարութեանց կենթարկուի երկիրը, երկուօարթի երեկոյ ժողով մը կը գումարէ, մասնաւորապես ուսումնասիրելու համար գործադուլի պատճառներն ու դարմանը։ Նկատի ունենալով սակայն որ երկար ուսումնասիրութեան կարօտ է նման կարգադրութիւն մը եւ գործադուլի տարուճակումը մեծ վնասներ պիտի պատճառէ, անմիջապես վերջ տալու նպատակով պօյտօթին, կ'որոշէ միեչտ երեք ամիս տուրէ չգանձել թնճաատրժերէ եւ կ'րնտրէ մասնաւոր յանձնախումբ մը տերիճ նախարարի նախագահութեան տերեւ, ուսումնասիրելու համար վարիչներու պահանջները։

Սակայն վարիչներ գոհ չեն մնացած այս որոշումէն, եւ ինչպես կը հաւատանք այս առտուան Թամասկեան թերթը պօյտօթը տարուճակուած է միեչտ երեկոյ։

ՎՏԱՆԳԱՒՈՐ ՁԱՐԱԳՈՐԾ ՄԸ

Հինգ ճամբորդներ իջեւանած էին Գուրճի մօտ Սուր պանդոկը. անծանօթ չարագործ մը բոլորին ալ սեմեակը այցելելով գողցած է մօտաւորապէս 60 սթր. ոսկի։

Ոսթիկանութիւնը կը կասկածի ճամբորդ մը՝որ ծոյլ առաւօտ մեկնած եւ հագուստներուն մէկ մասը մոռցած էր։

Քննութեան ընթացքին հասկցուեցաւ այս հագուստներուն «Ալեքսանտր» պանդոկին գողցուած ըլլալը։

Վերջապէս չարագործը օձիքը ձեռք տուաւ երբ երրորդ գողութիւնը կը ծրագրէր Գեհճաեսի պանդոկին մէջ։

Բնիկ Լարատիացի Ահմէտ Ջահիրտի կը կոչուի հետոսը։

ԻՆՔՆԱՇԱՐԺԵՐՈՒ ՍԱԿԱՐԱՆԸ

Ներածումի սպասարկութեանց պատրաստած վիճակագրութիւնին կը տեղեկանանք Թէ՝ 1931ին Լիբանան գնած էր 911 իճմաթ ասարժ իսկ 1932ին 484 միայն։ Տիրող տագնապին այս քիչ դարձեալ տասնեակ մը երկրին համար։

ԴՐԱՄԱՇՈՐԹԻ ՄԸ ՁԵՐԲԱԼՈՒՄԸ

Գհեսան կառավարիչ Շէյխ Նուսուճ Ջաֆարիան պահանջով, ոսթիկանութիւնը ձերբակալեց Նհճիպ Ժրկաթի դրամատորը որ Ջահլէի ոսթիկանութեան կողմէ կը փնտռուէր։

ԿՌԻԻ ԲԱՐԵԿԱՄՆԵՐՈՒ ՄԻՋԵԻ ՁՈՐՍ ՀՈԳԻ ՎԻՐԱՒՈՐ

Առջի տր, Գուրճ էլ Գարաթիճի մէջ, չորս հոգիի միջեւ սասեիկ կռիւ մը ծագած է աննճաս պատճառով մը, որու միջոցին գործի խառնուեր են ծանր ատճանակներ ու գաւոյններ։ Ի վերջոյ չորսն ալ վիրաւորուած են եւ կռիւը վերջացած ժամտարմաներու միջամտութեամբ։

ՍՕԼՀ-ԹԱՊԷԹ ՎԷՃԸ
ԱՄՍՈՅՍ 20ԻՆ ՊԻՏԻ ՍԿՍԻ ԴԱՏԱՎԱՐՈՒԹԻՒՆԸ

Երէկ գրած էինք արդէն որ Սօլճ — Թապէթ վէճին դատավարութեան իրաւունքը վերսին տրուած է Պաժժական Նախագահ Աթաճինճ։

Երէկ բնդհաճուր դատախազը հրաւէրներ ղրկած է երկու կողմերու փաստաբաճներուն ալ, յայտնելով որ դատավարութեան տարուճակութիւնը տեղի պիտի ունենայ ամսոյս 20ին, կէս տրէ վերջ ժամը 3ին։

Բացի այդ, բնդհաճուր դատախազը հրաւէր ուղղած է Պ. Այճրէս Թապէթին անձամբ ներկայ գտնուելու համար դատավարութեան եւ բացատրելու թէ՝ ինչպէ՞ս տեղի ունեցած է ջարձակումը իր վրայ։

Այս վերջին որոշման դէմ իբր բողոք, Սօլճ ընճաճիի պատասխան փաստաբան Շէյխ Ազիզ էլ Հաճէմ, ադերագիր մը ներկայացնելով պահանջած է որ դատարան հրաւիրուի նաեւ հաճուախութեան նախագահ Ն.Վ. Պ.Շարլ Տհպպաս, Պ. Ձենարի եւ ուրիչներ։

80 ԹԵԿՆԱԾՈՒ 15 ՊԱՇՏՕՆԻ ՀԱՄԱՐ

Առջի տր, Արճեսից եւ Արուեսից Վարժարանի ընդունելութեան մրցումէն 80 թեկնածուներ ներկայացած են 15 պրամադրելի պատճճներու համար։

Լ'ԷՔՈՒԱԼ ՏԻՒ ՁՕԱՑԵՏ՝ *դրամագլուխ մը, հկամտաբեր մը հիմնել իր ամենին հաճար։*

Դրամագլուխ մը հիմնել իր զաւակներուն համար։ Իւրաքանչիւր պարագայի մէջ ալ, ուզած կերպով տրամադրել տոկոսաբեր Թ'սես ընթացիկ հաշիւ մը։

ՍԻՒՐԻԱՊԱՏԿԱՆ ԳՕՅՔԵՐՈՒ ՄԱՍԻՆ

Գոյքերու մասին Ֆրանճօ-Թիւրք հաճաձայնագիրը վաւերացուած բլլալով, արդէն գործադրութեան դրուած է։ *Մէջբ Թիւրքիտնճեան* կը հրաւիրէ տանգագրտուղիները իրեն դիմել եւ յանձնառու կըլլայ տանձնել անոնց գործերու հետապնդումը՝ խիստ մասչելի պայմաններով։

Ընդունելութեան ժամերն են ամէն օր ժամը 9—12 եւ 3—6. Rue Allenby Khan Nessouli։

ՕԱԿՍԱՐԱՆ ՊԷՔՐՈՒԹԻ
18 ՅՈՒՆՈՒԱՐ 1933

		Ս. Դ.
Ցգիպտ. բլրպտրմ.		439.50
Անգլիկ. »		428.50
Տօլար »		127.50
Ֆրանկ »		59.50
Գաճ Օրթման		140
Իտալական Լիր 100		650
Ճուճական Տրախմ 100		70
Անգլ. ոսկի		612
Տրանս. »		489
Օսման. »		549.50
Արծաթ մհճիս		20
Գրեթի Ֆօնս. Ա. Ֆէ.	560	
» » Բ. »	323	
» » Գ. »	320	

Սէֆերեան եղբարք Ինչ Ֆօս
Թէլէֆօն՝ 5-19

Ժամանակն է այս տարօրինակ աղջկան վրայ նայուածք մը նետել, որ հին ժամանակներու ճակատագրութեան նման՝ այս տան մէջ անխուսափելի աւերում մը իր հետ կը բերէ, իր բնաւորութեան ուսումը թերեւս հետաքրքրական ըլլայ։

Մարքիզուհին բարձր աստիճանի մէջ ծնող կնոջ մը տիպարը կը կրէր, բաղդէն և բնութենէն նպաստաւորուած, երջանկութենէն երես առած, և կրթութեամբ գրեթէ անձնասէր եղած։ Եթէ Քրիստինի աստիճանը ծնած ըլլար՝ իր ընտիր բնութիւնը հարկաւորապէս զարգացած կ'ըլլար։ Իր կացութիւնը ինքնին հաստատելու ստիպուելով՝ զայն չողղողուն չպիտի ընէր, այլ հանդարտ և քաղցր։ Առանց նախանձի, առանց փառասիրութեան պիտի ապրէր ան, և այնպիսի կեանք մը պիտի վարեր՝ ուր սիրտն ու գորովը պիտի տիրէին։ Ամէն բանէ առաջ սիրելու և սիրուելու պէտք ունէր ան, և իր բնութիւնը հարկաւորութենէ խոնարհած՝ քամահին հաճոյքներ, խոժոռումներ յառաջ չպիտի բերէր, որոնք դատարկութեան և հարստութեան ծնունդ են, ամէնքը պիտի սիրէին զինքը, և պիտի մեծարէին։ Վերջապէս Պէաթրիս՝ հասարակ աղջիկ մը՝ կատարելապէս բարի և երջանիկ պիտի ըլլար։

Ընդհակառակը Քրիստին խանդավառ բնութեան մը, ընդարձակ հանճարի մը, անսահման փառասիրութեան և վառվռուն երեւակայութեան մը աղիտաբեր պարգեւները ստացաւ։ Այս եռանդուն գործունէութեան համար թագաւորութիւն մը քիչ կ'ուգար, ամէն բանի քաջայայտար կ'զգար իրգզինքը, ամէն բանը կը փափաքէր։ Իր անհուսաճելի հպարտութիւնը իրեն սկզբունք ըրած էր, և իր վրայ այնպիսի համարում մը ունէր՝ որ աչխարհի մէջ ամէն ինչ իրեն անարժան կը գտնէր, և Միլդոնի չար հրշտակին նման երկնքի և

էի քեզ։

— Իսկ ե՞ս, սիրելի Պէաթրիս, ըսաւ Բօպէր յարգական սիրով մը համբուրելով։ Իմ բացակայութեանս միջոցին ինչպէ՞ս անցուցիր, ինչպէ՞ս է պատուական ամուսինդ...։

Այս խօսքերը արտասանած միջոցին՝ Բօպէրի աչքերը սենեակին մէջ գտնուող երրորդ անձին՝ Քրիստինի հանդիպելով, մարքիզուհիին հետ խօսակցութիւնը քանդ միչեց յանկարծ։

— Ո՜հ, օրիորդ, ըսաւ ան, դուք հո՞ս, ինչ՜ երջանիկ հանդիպում։

— Ուրեմն գիրար կը ճանչնա՞ք, զարմիկս, հարցուց Պէաթրիս աչխուժութեամբ մը։

— Մէկ քանի տարի առաջ, օրիորդը Սբայի Ջրերը հանգիպեցայ, այն ժամանակը Անգլիացի ընտանիքի մը հետ կը գտնուէր, որմէ յաճախ պատիւը կ'ունենայի ընդունելու։

— Բաքէթի ընտանիքը՞։

— Այո, ճիշդ է, սակայն օրիորդը անուշա մոռցած պիտի ըլլայ զիս։

— Այդ բանին չէք կրնար հաւատացած ըլլալ, պարոն կոմս, պատասխանեց նորատի օրիորդը ազնիւ համեստութեամբ մը։

— Ո՜հ, շատ ուրախ եմ այդ պարագան իմանալով, սիրելի Բօպէր։ Օրիորդը կարծես Թէ բոլորովին մեր ընկերութեան մէջ ապրելու սահմանուած է, ձեր վաղեմի յարաբերութիւններն ալ աւելի հրապոյր մը պիտի ըլլան։

Բօպէր և Քրիստին օրիորդ Բաքէթի և իր ծնողացը վրայ խօսեցան։ Յետոյ Քրիստին անթերի կերպով մը հասկցաւ որ մեկնելու ժամը հկած է, և դէպի մարքի-

Տօթք. Ո. Փ. եւ Կ. Մէրճանեան Եղբարք

ՎԻՐԱԲՈՅԺ · ԱՏԱՄՆԱԲՈՅԺ

Իրենց նախկին Գլինիքէն (Գէյթ—Ճօրճ—Ձէրէտինի) Սօգագէլ Պլաթ Բիւ Քանթիէն, փոխադրուած են

Ճօրճ—Փիքօ—Փողոց, Պաք—Իարխի ժօա, հանրակառքի գծին վրայ, դէպի Բաս Պէյրութ restaurant—Volga*ի ճիյղ վրան։*

Ընդունելութեան ժամերը՝ ամէն օր, բացի կիրակիէն կ. ա. 8.12 կ. վ. 2.6

Եւ ժամնաւոր ժամադրութեամբ։

ՀԱՐՍԱՆԻՔՆԵՐՈՒ—
ՊԱՐԱՀԱՆԴԷՍՆԵՐՈՒ—
ԵՐԵԿՈՑԹՆԵՐՈՒ ԵՒԼՆ·

Ընտանեկան շրջանակներու մէջ գործածեցէ՛ք
եւ Ձեր ճիւրերուն հրամցուցէք մի միայն

☛ Lamberti—Bière

— ԳԵՐՄԱՆԱԿԱՆ ԳԱՐԵՋՈՒԻՐՆԵՐՈՒ ԹԱԳԱՒՈՐԸ —

Սնուկով ուրիշ մր գինի առաջ անգամ մր ուզի դիմեցէք, սովորական ճեն աւելի նպաստաւոր գնով մր, յատագոյն՝ գարեջուր ունենալու համար։

Մեր ժեծաքանակ յաճախորդներուն, ձրիօրէն կը նաւիրենք, գարեջուրի արժէքաւոր գրքոյկներ ունէտոցներ, գրպանի տետրակներ, գրիչներ եւայլն։

Փորձ մը կը բաւէ ձեզ համոզելու համար

Սուրիոյ եւ Լիբանանի Ընդհ. Գործակալ Ս. ՔՇԻՇԵԱՆ
113 Rue des Postes, Bab—Idriss «Օրիոն» բերքի օ՛ճիր.

Կաթապետ Հիւսոեան—
Շարամ Մատթէոսեան Ընկ.

«ՄԵՂՐԻ» ՆՊՍՐԱՎԱՃԱՌ

Միայն մեկ անգամ բաւական է այցելել մեր նպարավաճառատունը, ուր պիտի զգեցէք ձեր ճաշակին համապատասխան. համով հոտով մթերքներ զեղչեալ գներով։

Հասցէ.— Rue de l'Uruguay, BEYROUTH, Հեռագրատան ձախ կողմէն ծովեզերք տանող փողոցին վրայ։

ՀՐԱՇԱԳՈՐԾ ՄԱՐԴԸ
ԷԼ ՀԱՁ ՄՈՒՀԱՄԷՏ ՊԷՅ ԷԼ ՓԷԼԷՔԻ

Փաթաթէք տանելու անոր կարծիքը ձեր բոլոր փափաքներուն համար։ Ան կը հանդուրժէ՛ բոլոր չուարած և տանջուած մաքերը և կը վերադարձնէ անոնց փափաքածները։ Կ'իյնէ բոլոր ոգիներուն. հիպնոթիզով կը կազդայ մարդուն մտածումները. ձեռքի դիծերէն կը կարդայ մարդունցմէն ծած, ներկայ և ապագայ կեանքը. կրնայ հասկնալ ամուսնութեան, ճամբորդութեան, սիրոյ, առեւտուրի, քննութեանց եւայլն բոլոր գազանիքները։ Այս բոլորը կը ցուցնէ մարդուն, կարծես թէ գրուած ըլլար թուղթի մը վրայ։ Կնոջ և ամուսնոյն միջև եղած դժուարութիւնները եւ առարկութիւնները կը լուծէ Աստծոյ Սուրբ անուններով եւ Ամերիկեան եւ Եւրոպական գիտնականներու փորձառութիւնները օգտագործելով։

Տխուր՝ ղեղներուն ուրախութիւն և հանգիստ կը պատճառէ. ղեկային և ժառանգութիւնները կը դարմանէ։ Այս բոլորը մեծ յոյզութեամբ կը կատարէ։ Փորձը ամենամեծ փաստն է, անգամ մը այցելել բուական պիտի ըլլայ։

ՀԱՍՑԷ.— Գէյրութ, Հանդէմ Ղամի փողոցի արեւմուտք, Ֆրանսական հիւանդանոցին մօտ, թիւ. 9 քճակարանը։

ԱԶԴԱՐԱՐՈՒԹԻՒՆ

Ա.— Անոնք որ կուգան, իրենց միտքը գրեն թուղթի մը վրայ և պէտք է պահեն.

Բ.— 1000 ոսկի կուտայ ան, եթէ չի կարենայ ճշդրիտօրէն գիտնալ ենթակայի միտքը, գրուած արաբերէն լեզուով միտքերը յիշատնելու համար ութուժի մէջոցին։

Գ.— Այցելութիւնը երկու ոսկի է.

ՕԴՆԷ ԴՈՒՒՆ ՓԵՋԻ
եւ
ԱՍՏՂԸ ՔԱՕՒՆ ՊԻՏԻ ՕԴՆԷ

ԸՆՏԱՆԻՔԻ ԱՍՏՂԸ
(L'ETOILE du FOYER)

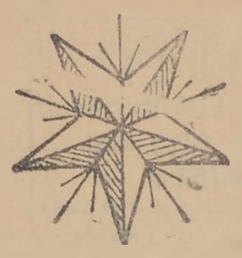

Ազատարական և երկրագործական ժողովրդային վարկի հաստատութիւն
Անուանուն ընկերութիւն.— դրամագլուխ՝ 3,000,000 ֆրնք.
ար կրնայ 3.000,000,000 ֆրնք.ի բարձրացուիլ վարչական խորհուրդի պարզ որոչումովը։

Կեդրոնատեղի.— 137 Boulevard Sebastopol - Paris

ԸՆԴՀԱՆՈՒՐ ԳԱՐԾԱԿԱԼՈՒԹԻՒՆ Արեւելեան պետութեանց
Սալոյ Օքեյի ընկ, Պուրհ, Գէյրութ

ԵԼԵՒՄՏԱԿԱՆ ՃԻՒՂ

Ապահով պարտանագրութիւնով

Դրամախառնեալ տոկոս 5½ %, Ասկէ զատ մասնակցութիւն ընկերութեան չահերուն։

ԿԱԼՈՒԱԾԱԿԱՆ ՃԻՒՂ

ՎԱՐԿԵՐՈՒ ԲԱՑՈՒՄ

Կալուածի վրայ փոխառութիւններ՝

վճարելի 10—15—20 տարիէն, որոչուած պայմանաժամէն առաջ ուզողը կրնա՞ վճարել։

ԸՆՏԱՆԻՔԻՆ ՍՏԱՂԸ ընկերութիւնը Նորկայիս 75,000է աւելի անդամ ունի։
Մինչև 1 Ապրիլ 1931 Ընտանեքին Աստղը 135 միլիոն փոխ տուած է, գրաւով 500 միլիոնէ աւելի արժէք ունեցող անշարժ կալուածներու վրայ։

Ամեն թղթակցութիւն ուղղել՝ B. P. 821, Beyrouth

ՏՕԹՔ. ԳԷՈՐԳ ԿԷՐԿԷՏԵԱՆ

Վկայեալ Laurëat նախկին Interne եւ այժմ վերյուշ ՄԱՆԱՍԿԷՏ բժիշկ Ֆրանսական հիւանդանոցի ԱՂՔԻ, ԿԱՅՐՈՅԻ, ԱԼԱՆՅԻ և ԳԷՅՐՈՒԹԻ հիւանդութիւններու բաժնին։

Հիւանդ կ'ընդունի կեսօր մինչ երեք։

իր սեփական տունը rue de Damas No. 15

Հիւանդներ ուղղակի հիւանդանոց կ'երթայ ուրիշի մը միջնորդութեամբ կամ հրաւիրագրով։

Ուզած հիւանդները այն ցանկացած օր կրնան տեսնել մեզ մր 10—12. հիւանդանոցի գործատունէն մէջ։

ԱՂԴԱԿ ՏՕՄԱՐԱՆ

ՏՈՄԱՐԱԿԱՆ ԱՄԷՆ ԿԱՐԳ ԳՈՐԾԵՐՈՒ ՀԱՄԱՐ

Գիմեցէք «ԱՂԴԱԿԻ Տնտարանը» գիրք, պրօշիւր, հարստահեակ հաւաքագիր, պահարան, ճամրակի քուղք եւ առեւտրական ձեռագիրներ։

ԱՐԱՒ. ՄԱՔՈՒՐ ՔԵՉԼԵՒՆԵԱՆ ՁԱՒՆ.
ՀՈՒՆ ՄԲԻՏՈՒ ԳԻՒՂՈՒՄ

VALDA

ԵՐԳԻՉՆԵՐԸ
ԽՄԲԱՍՏՁՆԵՐԸ ԵՒ
ՍՊՕՌԻ ԱՄԱՔԷՕՌՆԵՐԸ
ՓՈՐՁԵԼՈՒ ԵՆ ՄԻՍՅՆ
-ԲԱՍԹԻԼ ՎԱԼՏԱ-ՆԵՐԸ

ՍՈՑՆՇԲԱԹԻԼՆԵՐԸ ԽԻՍՏ ԱԶԴԵՑԻԿ ԵՆ ԵՒ ԿԸ ԳՏՆՈՒԻՆ ԲՈԼՈՐ ԴԵՂԱՐԱՆՆԵՐՈՒ ԵՒ ՏՐՕՀԻՒՆԵՐՈՒ ՍԷՋ

Պահանջեցէ՛ք **ՎԱԼՏԱ** անունը կրող տուփերը

Ներկայացուցիչ՝ ՍԱԻՏԱ Եղբարք
Փոսթարկղ թիւ 445
ՊԷՅՐՈՒԹ

Մէքանիկ Կարի եւ Չեւագիտութեան Դասընթացք

Տիկին Գարա իր բարեկամներու փափաքներուն ետեւ տալով վճռած է ձեւագիտութեան ու կարի դասընթացք բանալ։ Ունի երեսուն տարուայ փորձառութեամբ ձեռ ձգուած մեծ հմտութիւն. վկայուած ու գործած հինգ երկար տարիներ Բարիզ Haute Coutureի ոճերով։

Ֆրանսական ամենավերջին մեքոտով կ'ուսուցուի Ռոպ Մանթօ, Թայեօր, Փուալէթ եւլն։

Տիկին եւ Օրիորդ եռանդուն ասակերտուհիներ կրնան կարճ ժամանակամիջոցի մէջ ձեւագիտութիւնը իւրացնել ու սեփական իրենց վկայականներ, իսկ բնաւ կար չ'գիտցողներ աթոլիէին մէջ իրենց սեփական կը կատարեն

Մանրամասնութիւններու համար դիմել հետեւեալ հասցէին.

Rue Allemby Immeuble Schoucair, contigu à la Banque de Française de Syrie, Maison Cara

---

տոկուն շինուածք, վայելուչ տեսք
Հնչուն եւ բնական ձայն
Ահա յատկանիշներ

ՈՐՈՆՑՄՈՎ ԸՆԿ ՋԱՏՈՐՈՇՈՒԻՆ

ԱՓՕԼԼՕ ՖՕՆՕՆԵՐԸ

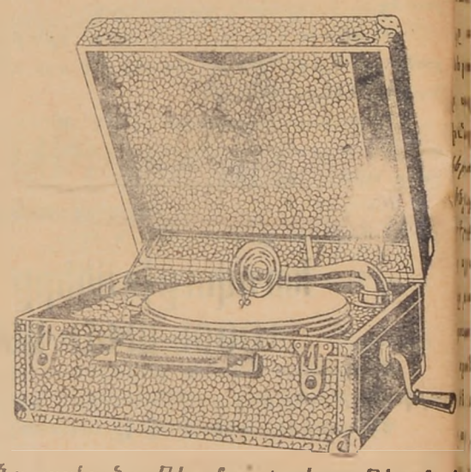

Հրապարակի վրայ գրանդ ոդ բոլոր մարքանեռու հետ կը մրցին Աբօլօ ֆոնօները։ Մանաւանդ վերջին նոր մօտէլները, որոնք հասած են արդէն, անգերազանցելի են իրենց տոկունութեամբ, վայելչութեամբ և ժառչելի գիներով։

APOLLO GRAMOPHONE Co. Ltd
(of London)
ԱՓՕԼԼՕ՝ ՖՕՆՕՆԵՐՈՒ ԹԱԳԱՒՈՐԸ !!!
Կատարեալ համոզում գոյացնելու համար անգամ մը այցելեցէք
MAISON APOLLO, Rue de la Poste, BEYROUTH
Փորոգիճ եւ բօնօլ՝ ամէն ձեւի, անվիճելի օրակ եւ առաւելութիւններ գիւրամատչելի գին, վճարումի դիւրութիւն։
Ընդհ. ներկայացուցիչ՝ Սիւրիոյ, Գալեստինի, Անդրյորդանանի, Միջագետքի եւ Կիպրոսի.— ԳԱԻՐԳԻՆ ՍԻՆԱՆԵԱՆ
KOURKEN SINANIAN, Boîte Postale 642, BEYROUTH (Syrie)

STANDARD

ՍՊԱՆՑԱՐ Կօշիկներու հիմը պատրաստ է, եւ այդ է պատճառը որ ՍՊԱՆՑԱՐ կօշիկները ամենէն ծանրագին կօշիկներ են։

Սրաճեարս կը հետեւի Մօտային, Սրաճեարս կը ճանաչէ գերեզիկ ձեռքերի մէջ։

ԿԵՂԾԱՐ ԵԼԲԱՔԵՐՆԵՐՈՒ ՎԱՃԱՌԱՏՈՒՆԸ

ՉԱՎԱՂԱՆԱՄԱՆ ՍՄՐԽԱՆ

ՏԵՂԱՒՈՐ, ԳՈՒՆԴ

Չավալանամանի եղբայրները նորելին վանքին, չիմնած սրինվով ասպնջական ևս 20 ինկրամ Ճգնուած ևս մը հնամոր։

Ամէն տեսակ ճանչցուած Ծխախոտներ ի վաճառս։

Ամէն տեսակ ծխախոտներ ի վաճառս։

Ինքնաշարժ ճանապարհորդութեան համար ամենէն յարմարաւոր ծխախոտներ։

Ամէն տեսակ ծխախոտներ ի վաճառս։

Ինքնաշարժ ճանապարհորդութեան համար ամենէն յարմարաւոր ծխախոտներ։

Ամէն տեսակ ծխախոտներ ի վաճառս։

Ինքնաշարժ ճանապարհորդութեան համար ամենէն յարմարաւոր ծխախոտներ։

Ամէն տեսակ ծխախոտներ ի վաճառս։

Ինքնաշարժ ճանապարհորդութեան համար ամենէն յարմարաւոր ծխախոտներ։

Ամէն տեսակ ծխախոտներ ի վաճառս։

Ինքնաշարժ ճանապարհորդութեան համար ամենէն յարմարաւոր ծխախոտներ։

Ամէն տեսակ ծխախոտներ ի վաճառս։

Ինքնաշարժ ճանապարհորդութեան համար ամենէն յարմարաւոր ծխախոտներ։

Ամէն տեսակ ծխախոտներ ի վաճառս։

Ինքնաշարժ ճանապարհորդութեան համար ամենէն յարմարաւոր ծխախոտներ։

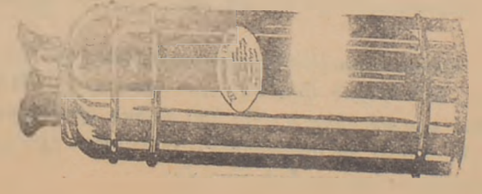

գուհին յառաջանալով հարցուց թէ հրաման մը ունի՞ տալիք, յետոյ կոմսը բարևելով դուրս եկաւ։

— Շո՜ւտ, չո՜ւտ, Բօպէր, Քրիստինի վրայ խօսէ ինձ, կ'սպասէի որ դուրս ելնէ, ինչ գիտես նայինք։

— Այն գիտեմ որ խիստ գեղեցիկ օրիորդ մըն է։

— Իրա՞ւ։

— Գիտեմ թէ գերազանց դաստիարակուհի մըն է։

— Ես ալ այնպէս կը գտնեմ. ապա՞։

— Գիտեմ նաեւ թէ խելքէ մտքէ վեր և ծագրելի համեստութիւն մը ունի։

— Ստուգիւ։

— Սքայի մէջ ամենքս ալ սիրահարուած էինք անոր, չատերը կը ճանչնամ որ այս աղջկան համար խենթութիւններ ըրած են, առանց նայուածք մը ընդունել կարենալու։ Վերջապէս թագակիր վեհապետ մ'ալ դրեակներ և թիտղոններ նուիրեց անոր, սակայն ան ամենքն ալ մերժեց։

— Չես յետին ծայր կ'ուրախացնես Բօպէր, քանի է որ այս աղջիկը ճշմարիտ գանձ մըն է որ ինձ տուած են։

— Իմ մասիս՝ ես ալ սիրեցի զինքը, սակայն ստիպուեցայ ետ կենալ, որովհետև ան միայն ամուսնանալ կ'ուզէ, միայն։

— Կը յուսամ, եղբայր իմ, որ ասկէ վերջը այդպիսի խենթութիւններու վրայ չես մտածեր, և թէ իմ տանս մէջ օրիորդ Քրիստինը քեզի համար նուիրական կ'ըլլայ։

— Ո՜հ, դարմուհիս, միթէ կը կասկածի՞ս։

— Բայց ինչ կը գտնես այս օրիորդին վրայ անչափ գեղեցիկ, հարցուց նա պահ մը լռելէ յետոյ։ Այս առտու Ամէտէի հետ անոր վրայ կը խօսէինք։ Ինձ հետ ան ալ համոզուած է որ նշանաւոր բան մը չունի իր վրայ։

Ժպիտ մը երեսցաւ Բօպէրի չուրթներուն վրայ։

— Ասոնք այնպիսի գեղեցկութիւններ են՝ զոր կիները չեն հասկնար, Պէաթրիս։

—Այդպէս պէտք է ըլլայ, վասն զի ճշմարիտը ըսելու համար ինձ այնչափ գեղեցիկ չերեւիր։

— Կը հաւատամ որ Վաղոյի պատկերներուն նման վարդագոյն և սպիտակ չէ, բայց...

Պէաթրիս չպատասխանեց և սկսաւ մտածել։ Պահ մը ետքը ի՛նչ բանի վրայ մտածելը բերնէն փախցուց։

— Ամէտէ այսպիսի ուրուականի դէմքեր չսիրեր ամենեւին...

Խեղճ կինը միշտ իր միակ գաղափարով ճնշուած՝ կ'սկսէր իւրովի հարցնել թէ արդեօք զինքը կորսնցնող օձը ընդունած չէ՞ր արդեօք իր տան մէջ։ Իր դիւրաւ արթնցող նախանձութիւնը Քրիստինի նման դիւթիչ անձ մը իրեն չարունակ բնակակից ընելու ծանր վտանգները նեղակայացուց իրեն։ Թէպէտև Բօպէրի խօսքերը անոր համեստութեանը և բարոյականութեանը մասին զինք կ'ապահովցնէին, սակայն միւս կողմէն կը խռովէին իր միտքը, դաստիարակուհւոյն վրայ այնպիսի հրապոյրներ ցուցընելով՝ զոր ինք տեսած չէր։

— Ամենուն ընդդիմացաւ, մինչև անգամ արքայի մը, սակայ Ամէտէին չպիտի ընդդիմանայ, կ'ըսէր ան։

Այսպէս իր մտածութեան առարկային արժանիքը չափազանցելով՝ իր զգայուններն ուրիշներուն կ'ընծայէր և իր սէրը ինքզինքին համար աներեւոյթ դործիք մը կ'ընէր։ Ո՜հ, օրինաւոր կիրքերն իսկ քանի՜ դժբաղտութիւններու պատճառ կ'ըլլան՝ երբ յոռի ուղղութիւն մը կ'առնեն։ Քրիստին իր սենեակը գրաձած ժամանակը ինքզինքը բոլորովին յուզուած զգաց։